

БУДДЕ Євген Федорович (13(25). 12. 1859, с. Георгіївка Єлисаветград. пов. Херсон. губ. — 05. 04. 1929, м. Казань, РФ) — філолог-славист. Член-кореспондент АН СРСР (1916). Народився в сім'ї учителя гімназії. Закін. Новорос. університет (Одеса, 1884). Відтоді викладав у 2-й Кишинів. гімназії, від 1886 — у 1-й Одес. прогімназії та ін. чол. та жін. гімназіях Одеси. 1889–91 проходив підготовку з російської мови та порівнял. мовознавства в Моск. університеті й викладав у Скопин. реал. училищі (Рязан. губ.). Від 1893 працював у Казан. університеті: приват-доцент, від 1894 — екстраординар., від 1897 — ординар. професор кафедри російської мови та словесності. Одночасно викладав рос. мову в жін. г-зіях. Від 1897 — д-р російської мови та словесності за дисертацію «К истории великорусских говоров. Опыт историко-сравнительного исследования народного говора в Касимовском уезде Рязанской губернии» (Казань, 1913), яку захистив у Моск. університеті. Праці присвяч. діалектології та історії рос. літ. мови. Вивчав середньо- і південновеликоруські говори, фонетику, морфологію, синтаксис і лексику рязан. говору в кін. 19 ст., мову староукр. пам'яток, зокрема Остромирового Євангелія. Досліджував істор. процеси виникнення трьох сх.-слов'ян. мов, виділяючи 4 наріччя: малоруське, білоруське, пн.- і пд.-великоруські. Автор числен. посібників із сучас. рос. літ. мови для

серед. і вищих навч. закладів. Опублікував низку рецензій та відгуків на праці рос. та зарубіж. мовознавців, високо цінував пед. ідеї К. Ушинського, зокрема його погляди на рідну мову.

Основні праці

Главнейшие черты народного русского говора в Казанской губернии. Варшава. 1894; Учебник грамматики русского языка: Для средних учебных заведений. Ч. 1. Этимология. Казань, 1900; Ч. 2. Синтаксис. Москва, 1913; О значении Ушинского и его «Родного слова» в истории изучения и преподавания отечественного языка. С.-Петербург, 1901; Педагогические взгляды Ушинского и их значение. Казань, 1901; О говорах Тульской и Орловской губерний: Мат., исследование и словарь. С.-Петербург, 1904.

Рекомендована література

1. Мироносицкая А. Н. Библиография трудов члена-корреспондента АН СССР, профессора Е. Ф. Будде // *Вопр. теории и методики изучения рус. языка*. Йошкар-Ола, 1964. Вып. 3.

М. Г. Железняк

Бібліографічний опис:

Будде Євген Федорович / М. Г. Железняк // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2004. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-36478>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).